Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera întâi)

26 martie 2020*

„Trimitere preliminară – Decizia-cadru 2008/947/JAI – Recunoaștere reciprocă a hotărârilor judecătorești și a deciziilor de probațiune – Domeniu de aplicare – Hotărâre judecătorească prin care se pronunță o pedeapsă privativă de libertate cu suspendare – Măsură de probațiune – Obligația de a nu săvârși o nouă infracțiune – Obligație de origine legală”

În cauza C-2/19,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Riigikohus (Curtea Supremă, Estonia), prin decizia din 11 decembrie 2018, primită de Curte la 4 ianuarie 2019, în procedura penală împotriva

A. P.

CURTEA (Camera întâi),

compusă din domnul J.-C. Bonichot, președinte de cameră, domnii M. Safjan și L. Bay Larsen (raportor), doamna C. Toader și domnul N. Jääskinen, judecători,

avocat general: domnul M. Bobek,

grefier: doamna C. Strömholm, administratoare,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 14 noiembrie 2019,

luând în considerare observațiile prezentate:

– pentru A. P., de M. Lentsius și de G. Sile, vandeadvokaadid;

– pentru guvernul estonian, de N. Grünberg, în calitate de agent;

– pentru guvernul leton, de V. Soņeca, de L. Juškeviča și de I. Kucina, în calitate de agenți;

– pentru guvernul maghiar, de M. Z. Fehér, de M. M. Tátrai și de V. Kiss, în calitate de agenți;

– pentru guvernul polonez, de B. Majczyna și de J. Sawicka, în calitate de agenți;

– pentru Comisia Europeană, de S. Grünheid și de K. Toomus, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 6 februarie 2020,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: estona.

Hotărâre

1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea Deciziei-cadru 2008/947/JAI a Consiliului din 27 noiembrie 2008 privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce în cazul hotărârilor judecătorești și al deciziilor de probațiune în vederea supravegherii măsurilor de probațiune și a pedepselor alternative (JO 2008, L 337, p. 102).

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unei proceduri privind recunoașterea, în Estonia, a unei hotărâri judecătorești a Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa (Tribunalul Orașului Riga, Arondismentul Suburban Latgale, Letonia) prin care A. P. a fost condamnat la o pedeapsă cu închisoarea de trei ani a cărei executare este suspendată.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

3 Considerentele (8) și (24) ale Deciziei-cadru 2008/947 au următorul cuprins:

„(8) Recunoașterea reciprocă și supravegherea condamnărilor cu suspendare, a condamnărilor cu amânarea aplicării pedepsei, a sancțiunilor alternative și a deciziilor privind liberarea condiționată au drept scop sporirea șanselor de reintegrare socială a persoanei condamnate, permițându-i acesteia să își păstreze legăturile familiale, lingvistice, culturale și de altă natură, dar și îmbunătățirea monitorizării respectării măsurilor de probațiune și a sancțiunilor alternative, cu scopul de a preveni recidiva, acordând astfel o atenție cuvenită protecției victimelor și a publicului larg.

[…]

(24) Întrucât obiectivele prezentei decizii-cadru, și anume facilitarea reabilitării sociale a persoanelor condamnate, îmbunătățirea protecției victimelor și a publicului general și facilitarea aplicării de măsuri de probațiune și sancțiuni alternative adecvate în cazul infractorilor care nu locuiesc în statul de condamnare, nu pot fi realizate în mod satisfăcător de către statele membre având în vedere natura transfrontalieră a situațiilor implicate și, prin urmare, datorită dimensiunii acțiunii, pot fi realizate mai bine la nivelul Uniunii, Uniunea poate adopta măsuri, în conformitate cu principiul subsidiarității […]”

4 Articolul 1 alineatele (1) și (2) din această decizie-cadru prevede:

„(1) Prezenta decizie-cadru are ca obiectiv facilitarea reabilitării sociale a persoanelor condamnate, îmbunătățirea protecției victimelor și a publicului larg, precum și facilitarea aplicării unor măsuri de probațiune și sancțiuni alternative adecvate în cazul infractorilor care nu locuiesc în statul de condamnare. În vederea realizării acestor obiective, prezenta decizie-cadru stabilește norme în conformitate cu care un stat membru, altul decât statul membru în care persoana în cauză a fost condamnată, recunoaște hotărârile judecătorești și, după caz, deciziile de probațiune și supraveghează măsurile de probațiune aplicate în temeiul unei hotărâri judecătorești sau sancțiunile alternative prevăzute de o astfel de hotărâre judecătorească și ia toate celelalte decizii privind hotărârea judecătorească în cauză, cu excepția cazului în care se prevede altfel prin prezenta decizie-cadru.

(2) Prezenta decizie-cadru se aplică numai în ceea ce privește:

(a) recunoașterea hotărârilor judecătorești și, după caz, a deciziilor de probațiune;

(b) transferul responsabilității supravegherii măsurilor de probațiune și a sancțiunilor alternative;

(c) toate celelalte decizii legate de cele de la literele (a) și (b),

astfel cum sunt descrise și prevăzute în prezenta decizie-cadru.”

5 Articolul 2 punctele 1-4 și 7 din decizia-cadru menționată este formulat după cum urmează:

„În sensul prezentei decizii-cadru:

1. «hotărâre judecătorească» înseamnă orice hotărâre judecătorească definitivă sau ordin pronunțat de o instanță judecătorească din statul de condamnare, prin care se stabilește că o persoană fizică a comis o infracțiune și i se aplică:
   (a) o pedeapsă cu închisoarea sau orice măsură privativă de libertate, în cazul în care o decizie de liberare condiționată a fost pronunțată în temeiul respectivei hotărâri judecătorești sau printr-o decizie ulterioară de probațiune;
   (b) o condamnare cu suspendare;
   (c) o condamnare cu amânarea aplicării pedepsei;
   (d) o sancțiune alternativă;

2. «condamnare cu suspendare» înseamnă o pedeapsă cu închisoarea sau o măsură privativă de libertate a cărei executare este suspendată condiționat, integral sau parțial, în momentul pronunțării sentinței, prin impunerea uneia sau mai multor măsuri de probațiune. Astfel de măsuri de probațiune pot fi incluse în hotărârea judecătorească sau stabilite printr-o decizie separată de probațiune adoptată de o autoritate competentă;

3. «condamnare cu amânarea aplicării pedepsei» înseamnă o hotărâre judecătorească conform căreia aplicarea unei pedepse a fost amânată condiționat, prin impunerea uneia sau mai multor măsuri de probațiune, sau în care una sau mai multe măsuri de probațiune sunt impuse în locul unei pedepse cu închisoarea sau al unei măsuri privative de libertate. Astfel de măsuri de probațiune pot fi incluse în hotărârea judecătorească sau stabilite printr-o decizie separată de probațiune adoptată de o autoritate competentă;

4. «sancțiune alternativă» înseamnă o sancțiune care nu constă într-o pedeapsă cu închisoarea, într-o măsură privativă de libertate sau într-o sancțiune financiară și care presupune o obligație sau o măsură de constrângere;

[…]

7. «măsuri de probațiune» înseamnă obligații și măsuri de constrângere impuse de o autoritate competentă unei persoane fizice, în conformitate cu legislația națională a statului de condamnare, în legătură cu o condamnare cu suspendare, o condamnare cu amânarea aplicării pedepsei sau o liberare condiționată.”

6 Articolul 4 din aceeași decizie-cadru prevede:

„(1) Prezenta decizie-cadru se aplică următoarelor măsuri de probațiune sau sancțiuni alternative:

(a) obligației persoanei condamnate de a informa o anumită autoritate cu privire la orice schimbare a reședinței sau a locului de muncă;

(b) obligației de a nu intra în anumite localități, locuri sau zone definite din statul de condamnare sau statul de executare;

[…]

(d) dispozițiilor privind comportamentul, reședința, educația și formarea, activitățile din timpul liber sau conținând limitări privind modalitățile de desfășurare a unei activități profesionale;

[…]

(f) obligației de a evita contactul cu anumite persoane;

(g) obligației de a evita contactul cu anumite obiecte, care au fost utilizate sau ar putea fi utilizate de către persoana condamnată în scopul comiterii unei fapte penale;

[…]

(2) La punerea în aplicare a prezentei decizii-cadru, fiecare stat membru informează Secretariatul General al Consiliului cu privire la măsurile de probațiune și la sancțiunile alternative pe care este pregătit să le supravegheze, pe lângă cele menționate la alineatul (1). Secretariatul General al Consiliului pune informațiile primite la dispoziția tuturor statelor membre și a Comisiei."

7 Articolul 6 alineatele (1) și (2) din Decizia-cadru 2008/947 prevede:

„(1) Atunci când transmite o hotărâre judecătorească și, după caz, o decizie de probațiune unui alt stat membru, în aplicarea articolului 5 alineatul (1) sau (2), autoritatea competentă din statul de condamnare se asigură că aceasta este însoțită de un certificat, al cărui formular standard este prezentat în anexa I.

(2) Hotărârea judecătorească și, după caz, decizia de probațiune, împreună cu certificatul menționat la alineatul (1), sunt transmise de autoritatea competentă a statului de condamnare direct autorității competente a statului de executare prin orice mijloace care produc un înscris, în condiții care permit statului de executare să stabilească autenticitatea acestora. Hotărârea judecătorească și decizia de probațiune în original sau în copie legalizată, precum și certificatul în original se înaintează autorității competente a statului de executare, în cazul în care acesta solicită acest lucru. Toate comunicările oficiale se fac, de asemenea, în mod direct între respectivele autorități competente."

8 Articolul 8 alineatul (2) din această decizie-cadru are următorul cuprins:

„Autoritatea competentă a statului de executare poate amâna decizia privind recunoașterea hotărârii judecătorești și, după caz, a deciziei de probațiune, în cazul în care certificatul menționat la articolul 6 alineatul (1) este incomplet sau nu corespunde în mod evident hotărârii judecătorești sau, după caz, deciziei de probațiune, până la stabilirea unui termen rezonabil care să permită completarea sau corectarea certificatului."

9 Articolul 11 alineatul (1) litera (a) și alineatul (3) din decizia-cadru menționată prevede:

„(1) Autoritatea competentă a statului de executare poate refuza recunoașterea hotărârii judecătorești sau, după caz, a deciziei de probațiune și asumarea responsabilității de supraveghere a măsurilor de probațiune sau a sancțiunilor alternative dacă:

(a) certificatul menționat la articolul 6 alineatul (1) este incomplet sau nu corespunde în mod vădit hotărârii judecătorești sau deciziei de suspendare condiționată a executării pedepsei și nu a fost completat sau corectat într-un termen rezonabil stabilit de către autoritatea competentă a statului de executare;

[…]

(3) În cazurile prevăzute la alineatul (1) literele (a), (b), (c), (h), (i), (j) și (k), înainte să decidă asupra refuzului de a recunoaște hotărârea judecătorească sau, după caz, decizia de probațiune și de a-și asuma responsabilitatea de supraveghere a măsurilor de probațiune și a pedepselor alternative, autoritatea competentă a statului de executare comunică prin mijloace adecvate cu autoritatea competentă a statului de condamnare și, dacă este necesar, solicită acesteia din urmă să furnizeze fără întârziere toate informațiile suplimentare necesare."

10 Articolul 14 alineatul (1) din aceeași decizie-cadru prevede:

„Autoritatea competentă a statului de executare este competentă să ia toate deciziile ulterioare cu privire la o condamnare cu suspendare, o liberare condiționată, o condamnare cu amânarea aplicării pedepsei sau o sancțiune alternativă, în special în situația nerespectării unei măsuri de probațiune sau a unei sancțiuni alternative sau dacă persoana condamnată comite o nouă infracțiune.

Printre astfel de decizii ulterioare se numără, în special:

(a) modificarea obligațiilor sau a instrucțiunilor cuprinse în măsura de probațiune sau în sancțiunea alternativă sau modificarea duratei termenului de încercare;

(b) revocarea suspendării executării hotărârii judecătorești sau a deciziei privind liberarea condiționată; și

(c) aplicarea unei pedepse cu închisoarea sau a unei măsuri privative de libertate în cazul unei pedepse alternative sau al unei condamnări cu amânarea executării pedepsei."

11 Articolul 20 alineatul (2) din Decizia-cadru 2008/947 prevede:

„În cazul în care în statul de condamnare se desfășoară noi proceduri penale cu privire la persoana respectivă, autoritatea competentă a statului de condamnare poate solicita autorității competente a statului de executare să transfere înapoi competențele în ceea ce privește supravegherea măsurilor de probațiune și a sancțiunilor alternative, precum și în ceea ce privește deciziile ulterioare referitoare la executarea hotărârii judecătorești către autoritatea competentă din statul de condamnare. Într-un astfel de caz, autoritatea competentă a statului de executare poate transfera competența înapoi către autoritatea competentă a statului de condamnare."

Dreptul estonian

12 Articolul 73 alineatul 1 din Karistusseadustik (Codul penal) prevede:

„În cazul în care, în cadrul aprecierii circumstanțelor în legătură cu infracțiunea comisă și persoana infractorului, instanța consideră că executarea pedepsei privative de libertate aplicate sau plata unei amenzi de către infractor nu sunt oportune, aceasta poate dispune suspendarea totală sau parțială a executării pedepsei aplicate. Suspendarea executării pedepsei poate privi totalitatea pedepsei, sub rezerva unor dispoziții contrare în partea specială a prezentului cod. În cazul suspendării executării pedepsei, întreaga pedeapsă sau o parte din pedeapsa pronunțată nu este executată dacă persoana condamnată nu săvârșește o nouă infracțiune cu intenție în termenul de probă stabilit de instanță […]"

Litigiul principal și întrebarea preliminară

13 Prin hotărârea din 24 ianuarie 2017, Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa (Tribunalul Orașului Riga, Arondismentul Suburban Latgale) l-a condamnat pe A. P. la o pedeapsă cu închisoarea de trei ani, a cărei executare este suspendată.

14 La 22 mai 2017, Justiitsministeerium (Ministerul Justiției, Estonia) a transmis Harju Maakohus (Tribunalul de Primă Instanță din Harju, Estonia) o cerere de recunoaștere și de executare a acestei hotărâri în Estonia, care provine de la autoritățile competente letone.

15 Prin ordonanța din 16 februarie 2018, Harju Maakohus (Tribunalul de Primă Instanță din Harju) a admis această cerere.

16 În urma unui apel formulat de A. P., Tallinna Ringkonnakohus (Curtea de Apel din Tallinn, Estonia) a confirmat această ordonanță printr-o ordonanță din 21 martie 2018.

17 A. P. a formulat recurs împotriva acestei din urmă ordonanțe la instanța de trimitere.

18 Această instanță consideră, având în vedere hotărârea din 24 ianuarie 2017 a Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa (Tribunalul Orașului Riga, Arondismentul Suburban Latgale), că suspendarea executării pedepsei la care a fost condamnat A. P. este condiționată numai de obligația, care rezultă din articolul 73 alineatul 1 din Codul penal estonian, de a nu săvârși cu intenție o nouă infracțiune.

19 Instanța de trimitere consideră, în plus, că o astfel de obligație nu corespunde niciuneia dintre măsurile de probațiune sau sancțiunile alternative prevăzute la articolul 4 alineatul (1) din Decizia-cadru 2008/947.

20 Din moment ce dreptul estonian nu autorizează recunoașterea unei hotărâri judecătorești în temeiul acestei decizii-cadru decât în măsura în care aceasta impune cel puțin una dintre aceste măsuri de probațiune sau una dintre aceste sancțiuni alternative, instanța de trimitere ridică problema dacă decizia-cadru menționată trebuie interpretată în sensul că prevede recunoașterea unei hotărâri judecătorești precum cea pronunțată la 24 ianuarie 2017 de Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa (Tribunalul Orașului Riga, Arondismentul Suburban Latgale).

21 În aceste condiții, Riigikohus (Curtea Supremă, Estonia) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Recunoașterea unei hotărâri judecătorești a unui stat membru și supravegherea executării acesteia sunt conforme cu Decizia-cadru [2008/947] inclusiv atunci când prin această hotărâre judecătorească este suspendată executarea pedepsei unei persoane condamnate, fără impunerea condițiilor suplimentare de probațiune, astfel încât singura obligație este ca, pe durata termenului de încercare, să nu fie comisă o nouă infracțiune intenționată (este vorba despre o suspendare a executării pedepsei în sensul articolului 73 din Codul penal estonian)?”

Cu privire la întrebarea preliminară

Cu privire la admisibilitate

22 Guvernul leton arată că întrebarea adresată este inadmisibilă în măsura în care decizia de trimitere este întemeiată pe o interpretare eronată a dreptului leton, ceea ce ar permite să se concluzioneze că nu există un litigiu veritabil pendinte în fața instanței de trimitere.

23 În această privință, el susține, în primul rând, că instanța de trimitere consideră în mod eronat că A. P. ar fi obligat doar la a nu săvârși cu intenție o nouă infracțiune în perioada de încercare, din moment ce dreptul leton permite revocarea suspendării și în cazul unei infracțiuni neintenționate, iar acest drept impune în mod automat anumite măsuri de probațiune persoanelor condamnate la închisoare cu suspendare.

24 În al doilea rând, acest guvern susține că instanțele estoniene ar fi trebuit, în temeiul articolului 8 alineatul (2) și al articolului 11 alineatul (1) litera (a) și alineatul (3) din Decizia-cadru 2008/947, să invite instanțele statului emitent să le transmită orice informație necesară pentru a completa certificatul care, conform articolului 6 alineatul (1) din această decizie-cadru, însoțește hotărârea transmisă de autoritatea letonă competentă. În cazul în care instanța de trimitere s-ar fi conformat acestei obligații, ea ar fi constatat inexistența unui litigiu pendinte în procedura principală.

25 Potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, în cadrul cooperării dintre aceasta din urmă și instanțele naționale, instituită prin articolul 267 TFUE, numai instanța națională care este sesizată cu soluționarea litigiului și care trebuie să își asume răspunderea pentru hotărârea judecătorească ce urmează a fi pronunțată are competența să aprecieze, luând în considerare particularitățile cauzei, atât necesitatea unei decizii preliminare pentru a fi în măsură să pronunțe propria hotărâre, cât și pertinența întrebărilor pe care le adresează Curții. În consecință, în cazul în care întrebările adresate privesc interpretarea dreptului Uniunii, Curtea este în principiu obligată să se pronunțe (Hotărârea din 4 decembrie 2018, Minister for Justice and Equality și Commissioner of An Garda Síochána, C-378/17, EU:C:2018:979, punctul 26, precum și jurisprudența citată).

26 Rezultă că întrebările privind dreptul Uniunii beneficiază de o prezumție de pertinență. Curtea poate refuza să se pronunțe asupra unei întrebări preliminare adresate de o instanță națională numai dacă este evident că interpretarea solicitată a dreptului Uniunii nu are nicio legătură cu realitatea sau cu obiectul litigiului principal, atunci când problema este de natură ipotetică sau atunci când Curtea nu dispune de elementele de fapt și de drept necesare pentru a răspunde în mod util la întrebările care i-au fost adresate (Hotărârea din 4 decembrie 2018, Minister for Justice and Equality și Commissioner of An Garda Síochána, C-378/17, EU:C:2018:979, punctul 27 și jurisprudența citată).

27 În plus, Curtea trebuie să ia în considerare, în cadrul repartizării competențelor între instanțele Uniunii și cele naționale, contextul factual și normativ în care se încadrează întrebările preliminare, astfel cum este definit în decizia de trimitere. Prin urmare, indiferent care sunt criticile emise de guvernul leton la adresa aprecierii, care figurează în decizia de trimitere, a efectelor hotărârii judecătorești prin care A. P. a fost condamnat la o pedeapsă cu închisoare cu suspendare, examinarea prezentei trimiteri preliminare trebuie să fie efectuată pe baza acestei aprecieri [a se vedea în acest sens Hotărârea din 12 decembrie 2019, Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal (Reîntregirea familiei – Sora unui refugiat), C-519/18, EU:C:2019:1070, punctul 26 și jurisprudența citată].

28 În acest context, argumentul guvernului leton referitor la existența unei obligații a instanțelor estoniene de a obține informații de la instanțele letone nu poate fi admis. Astfel, revine instanței de trimitere sarcina de a stabili dacă dispune de toate informațiile a căror transmitere este impusă de Decizia-cadru 2008/947 și în special dacă certificatul prevăzut la articolul 6 din aceasta din urmă trebuie completat. Prin urmare, din moment ce instanța de trimitere a considerat că dispunea de elemente suficiente pentru a stabili, în temeiul normelor de drept național pertinente, efectele hotărârii judecătorești prin care A. P. a fost condamnat la o pedeapsă cu închisoarea cu suspendare, nu este de competența Curții să repună în discuție această apreciere.

29 Din cele de mai sus rezultă că argumentele prezentate de guvernul leton nu sunt suficiente pentru a stabili că întrebarea adresată nu are în mod vădit nicio legătură cu realitatea sau cu obiectul litigiului principal și că aceste argumente nu sunt, așadar, de natură să răstoarne prezumția de pertinență de care beneficiază această întrebare.

Cu privire la fond

30 Prin intermediul întrebării formulate, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 1 alineatul (2) din Decizia-cadru 2008/947 trebuie interpretat în sensul că recunoașterea unei hotărâri judecătorești prin care s-a pronunțat o pedeapsă privativă de libertate, a cărei executare este suspendată numai cu condiția de a respecta o obligație legală de a nu săvârși o nouă infracțiune într-o perioadă de încercare, intră în domeniul de aplicare al acestei decizii-cadru.

31 Articolul 1 alineatul (2) din Decizia-cadru 2008/947 prevede că aceasta se aplică numai în ceea ce privește recunoașterea hotărârilor judecătorești și, după caz, a deciziilor de probațiune, transferul responsabilității supravegherii măsurilor de probațiune și a sancțiunilor alternative, precum și toate celelalte decizii legate de această recunoaștere sau această supraveghere.

32 Din cuprinsul articolului 2 punctul 1 din această decizie-cadru rezultă că termenul „hotărâre judecătorească” desemnează, în sensul deciziei-cadru menționate, orice hotărâre judecătorească definitivă sau ordin pronunțat de o instanță judecătorească din statul membru de condamnare, prin care se stabilește că o persoană fizică a comis o infracțiune și i se aplică una dintre măsurile enumerate la articolul 2 punctul 1 literele (a)-(d) din aceeași decizie-cadru.

33 Din moment ce întrebarea adresată privește recunoașterea unei hotărâri judecătorești prin care s-a pronunțat o pedeapsă privativă de libertate a cărei executare este suspendată, este necesar să se stabilească dacă o astfel de hotărâre judecătorească trebuie considerată ca fiind o hotărâre judecătorească, în sensul articolului 2 punctul 1 din Decizia-cadru 2008/947, în temeiul articolului 2 punctul 1 litera (b) din această decizie-cadru, care vizează deciziile judecătorești prin care se pronunță o condamnare cu suspendare.

34 Noțiunea de „condamnare cu suspendare” este definită la articolul 2 punctul 2 din decizia-cadru menționată ca fiind o pedeapsă cu închisoarea sau o măsură privativă de libertate a cărei executare este suspendată condiționat, integral sau parțial, în momentul pronunțării sentinței, prin impunerea uneia sau mai multor măsuri de probațiune.

35 În consecință, trebuie să se stabilească dacă obligația de a nu săvârși o nouă infracțiune într-o perioadă de încercare reprezintă o măsură de probațiune în sensul Deciziei-cadru 2008/947.

36 În această privință, rezultă din cuprinsul articolului 2 punctul 7 din această decizie-cadru că, în sensul acesteia, constituie măsuri de probațiune obligațiile și măsurile de constrângere impuse de o autoritate competentă unei persoane fizice, în conformitate cu legislația națională a statului membru de condamnare, în legătură cu o condamnare cu suspendare, cu o condamnare cu amânarea aplicării pedepsei sau cu o liberare condiționată.

37 Întrucât această dispoziție nu rezervă calificarea drept „măsuri de probațiune”, în sensul deciziei-cadru menționate, anumitor tipuri precise de obligații, obligația de a nu săvârși o nouă infracțiune într-o perioadă de încercare poate fi considerată, așadar, o astfel de măsură de probațiune atunci când constituie condiția căreia îi este subordonată suspendarea executării unei pedepse privative de libertate.

38 Cu toate acestea, articolul 4 alineatul (1) din Decizia-cadru 2008/947 precizează că ea se aplică măsurilor de probațiune sau sancțiunilor alternative pe care le enumeră și restrânge, așadar, în principiu, domeniul său de aplicare la aceste măsuri de probațiune și la aceste sancțiuni alternative.

39 Desigur, această restricție poate fi înlăturată în anumite situații, în măsura în care fiecare stat membru dispune, în temeiul articolului 4 alineatul (2) din aceeași decizie-cadru, de posibilitatea de a notifica celelalte măsuri de probațiune sau celelalte sancțiuni alternative pe care este dispus să le supravegheze.

40 Din decizia de trimitere reiese însă că Republica Estonia nu a utilizat această posibilitate și că dreptul estonian prevede numai supravegherea măsurilor de probațiune sau a sancțiunilor alternative prevăzute la articolul 4 alineatul (1) din Decizia-cadru 2008/947.

41 În acest context, este necesar să se arate că obligația de a nu săvârși o nouă infracțiune într-o perioadă de încercare nu este menționată explicit printre categoriile de obligații și de dispoziții enumerate la acest articol.

42 Cu toate acestea, articolul 4 alineatul (1) litera (d) din această decizie-cadru se referă la categoria mai vastă a „dispozițiilor privind comportamentul”.

43 Întrucât această din urmă expresie nu este definită de decizia-cadru menționată, este necesar, potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, să se determine semnificația și domeniul de aplicare ale acesteia în conformitate cu sensul său obișnuit în limbajul curent, ținând cont de contextul în care este utilizată și de obiectivele urmărite de reglementarea din care face parte (a se vedea în acest sens Hotărârea din 25 octombrie 2012, Ketelä, C-592/11, EU:C:2012:673, punctul 51 și jurisprudența citată).

44 În această privință, este necesar să se arate, în primul rând, că obligația impusă unei persoane condamnate de a nu săvârși o nouă infracțiune într-o perioadă de încercare trebuie, în măsura în care constituie o instrucțiune care vizează determinarea conduitei acestei persoane, să fie considerată o „dispoziție privind comportamentul”, în sensul obișnuit pe care îl are această expresie în limbajul curent.

45 În al doilea rând, contextul în care se înscrie articolul 4 alineatul (1) litera (d) din Decizia-cadru 2008/947 arată de asemenea că această dispoziție trebuie interpretată în sensul că acoperă printre altele o astfel de obligație.

46 În primul rând, deși instanța de trimitere ridică problema posibilității de a aplica această decizie-cadru obligației menționate, în condițiile în care, în opinia sa, aceasta nu implică punerea în aplicare a unor măsuri de supraveghere activă de către statul membru de executare, trebuie să se constate că mai multe măsuri de probațiune menționate la articolul 4 din decizia-cadru menționată nu impun în mod necesar punerea în aplicare a unor astfel de măsuri de supraveghere. Aceasta este în special situația obligațiilor de a nu intra în anumite localități, locuri sau zone definite, de a evita contactul cu anumite persoane sau de a evita contactul cu anumite obiecte, prevăzute la articolul 4 alineatul (1) literele (b), (f) și (g) din aceeași decizie-cadru.

47 În al doilea rând, articolul 14 alineatul (1) primul paragraf din Decizia-cadru 2008/947 prevede că autoritatea competentă a statului membru de executare este competentă să ia printre altele toate deciziile ulterioare cu privire la o condamnare cu suspendare, în special în situația în care persoana condamnată comite o nouă infracțiune.

48 Astfel cum rezultă din articolul 14 alineatul (1) literele (a) și (b) din această decizie-cadru, deciziile adoptate în acest temei pot prevedea modificarea unei măsuri de probațiune, modificarea duratei perioadei de probațiune sau revocarea suspendării.

49 Rezultă că unul dintre efectele recunoașterii unei hotărâri judecătorești prin care se pronunță o condamnare cu suspendare este de a conferi autorității competente din statul membru de executare competența de a adopta măsurile privind suspendarea acordată inițial, care sunt necesare atunci când persoana condamnată săvârșește o nouă infracțiune.

50 În aceste condiții, a interpreta lista enunțată la articolul 4 alineatul (1) din Decizia-cadru 2008/947 în sensul că nu include obligația de a nu săvârși o nouă infracțiune ar conduce la un rezultat paradoxal.

51 Astfel, o asemenea interpretare ar implica faptul că competența de a adopta măsuri ulterioare în cazul săvârșirii unei noi infracțiuni de către persoana condamnată ar fi în mod necesar refuzată autorității competente din statul membru de reședință atunci când hotărârea judecătorească prin care se pronunță o condamnare cu suspendare condiționează menținerea acestei suspendări exclusiv de respectarea acestei obligații. Or, competența menționată ar fi recunoscută acestei autorități dacă suspendarea respectivă este condiționată de o altă obligație prevăzută la articolul 4 alineatul (1) din Decizia-cadru 2008/947, fără legătură directă cu eventuala săvârșire a unei noi infracțiuni. Această din urmă soluție s-ar aplica în special dacă această altă obligație are o întindere foarte limitată, precum obligația de a informa o autoritate specifică cu privire la orice schimbare a reședinței sau a locului de muncă, prevăzută la articolul 4 alineatul (1) litera (a) din această decizie-cadru, sau dacă această altă obligație este lipsită de orice legătură cu statul membru de executare, precum obligația de a nu intra în anumite zone definite ale statului membru emitent, prevăzută la articolul 4 alineatul (1) litera (b) din decizia-cadru menționată.

52 În al treilea rând, a admite posibilitatea de a recunoaște, în temeiul Deciziei-cadru 2008/947, o hotărâre judecătorească prin care s-a pronunțat o condamnare cu suspendare în cazul în care executarea acestei pedepse este suspendată cu singura condiție de a nu se săvârși o nouă infracțiune este de natură să contribuie la realizarea obiectivelor urmărite prin această decizie-cadru. Astfel, din articolul 1 alineatul (1), precum și din considerentele (8) și (24) rezultă că decizia-cadru menționată urmărește trei obiective complementare, și anume facilitarea reabilitării sociale a persoanelor condamnate, îmbunătățirea protecției victimelor și a publicului larg prin prevenirea recidivei, precum și facilitarea aplicării de măsuri de probațiune și sancțiuni alternative adecvate în cazul infractorilor care nu locuiesc în statul de condamnare.

53 În special, autoritățile statului membru în care persoana condamnată are reședința sunt, în general, mai apte să supravegheze respectarea acestei obligații și să deducă consecințele eventualei sale încălcări, din moment ce sunt, în principiu, mai bine plasate să aprecieze natura acestei încălcări, situația autorului său, precum și perspectivele sale de reabilitare.

54 În plus, trebuie constatat că legătura stabilită între suspendarea executării pedepsei și obligația de a nu săvârși o nouă infracțiune urmărește descurajarea recidivei. Astfel, a permite autorității competente a statului membru de reședință să deducă consecințele unei eventuale încălcări a acestei obligații este de natură să contribuie la realizarea obiectivului de protecție a victimelor și a publicului larg.

55 Rezultă din cele ce precedă că obligația de a nu săvârși o nouă infracțiune într-o perioadă de încercare poate, în principiu, să constituie o măsură de probațiune, în sensul articolului 2 punctul 7 din Decizia-cadru 2008/947, atunci când aceasta este o condiție căreia îi este subordonată suspendarea executării unei pedepse privative de libertate.

56 Cu toate acestea, trebuie subliniat că articolul 2 punctul 2 din această decizie-cadru precizează că măsurile de probațiune asociate unei condamnări cu suspendare pot fi incluse în hotărârea judecătorească sau stabilite printr-o decizie separată de probațiune adoptată de o autoritate competentă.

57 În plus, reiese din articolul 2 punctul 7 din decizia-cadru menționată că măsurile de probațiune la care aceasta se referă sunt, prin definiție, „impuse de o autoritate competentă”.

58 Rezultă că revine autorității competente a statului membru emitent sarcina de a stabili condițiile cărora le este subordonată suspendarea executării pedepsei sau a măsurii privative de libertate pronunțate, astfel încât să permită autorităților statului membru de executare să identifice, pe baza hotărârii judecătorești sau a deciziei de probațiune, măsurile de probațiune impuse persoanei condamnate. Revine instanței de trimitere sarcina de a verifica dacă, ținând seama de elementele care figurează în hotărârea judecătorească transmisă, aceasta este situația în cauza principală.

59 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, este necesar să se răspundă la întrebarea adresată că articolul 1 alineatul (2) din Decizia-cadru 2008/947 coroborat cu articolul 4 alineatul (1) litera (d) din aceasta trebuie interpretat în sensul că recunoașterea unei hotărâri judecătorești prin care s-a pronunțat o pedeapsă privativă de libertate, a cărei executare este suspendată numai cu condiția de a se respecta o obligație legală de a nu săvârși o nouă infracțiune într-o perioadă de încercare, intră în domeniul de aplicare al acestei decizii-cadru, cu condiția ca această obligație legală să reiasă din această hotărâre judecătorească sau dintr-o decizie de probațiune pronunțată în temeiul hotărârii judecătorești menționate, aspect a cărui verificare intră în sarcina instanței de trimitere.

Cu privire la cheltuielile de judecată

60 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera întâi) declară:

Articolul 1 alineatul (2) din Decizia-cadru 2008/947/JAI a Consiliului din 27 noiembrie 2008 privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce în cazul hotărârilor judecătorești și al deciziilor de probațiune în vederea supravegherii măsurilor de probațiune și a pedepselor alternative coroborat cu articolul 4 alineatul (1) litera (d) din aceasta trebuie interpretat în sensul că recunoașterea unei hotărâri judecătorești prin care s-a pronunțat o pedeapsă privativă de libertate, a cărei executare este suspendată numai cu condiția de a se respecta o obligație legală de a nu săvârși o nouă infracțiune într-o perioadă de încercare, intră în domeniul de aplicare al acestei decizii-cadru, cu condiția ca această obligație legală să reiasă din această hotărâre judecătorească sau dintr-o decizie de probațiune pronunțată în temeiul hotărârii judecătorești menționate, aspect a cărui verificare intră în sarcina instanței de trimitere.

Semnături